

աջող դիրք ունեցող երկրի մէջ մի բան սկսելու համար մեծ զոհարարութիւններ են հարկաւոր:

Ի հարկէ, կը պատասխանենք մենք, մեծ զոհարարութիւններ են հարկաւոր: Ժողովրդի մէջ գործ կատարելը, շատ կողմերից անապահով երկրի մէջ գործելը, հանդիպելով անթիւ արգելքների, խոչնդոտների, գուցէ սկզբից կատարեալ անաջողութիւններ, — աւելի դժուար է, քան հարկէ, քան թէ բերայի կամ զաւտայի մի յարմար սենեակում նստելով փափուկ բազմութիւնների վրա գանգաւորել արգել թշուառութիւնների դէմ, գրել բանաստեղծութիւններ, թարգմանել ֆրանսիականից գրքեր և յօդներ ընկերութիւնների ծրագիրներ այն երկրի և ժողովրդի համար, որին չէք ճանաչում...

Եթէ ճշմարիտ գործել էք ուզում, պէտք է առաջուց իմանաք որ գործը առանց զոհարարութիւնների չի լինի:

Մի բան էլ չը պէտք է մոռանաք. դուք գանգաւորում էք տէրութեան պարտօնեաների կամայականութեան և հարստահարութեան դէմ, աւագանների կողպտութիւնների դէմ, — բայց թողնում էք տգէտ և անպաշտպան ամբողջ առաջը մտաւոր առաջնորդների: Այժմ հաւաքվել է ամբողջ ինտելիգենցիան և զարմանում է որ տգէտ ու անպաշտպան հայաստանցի ժողովուրդը կողպտուի, հարստահարվում է առանց իր մէջ առաջնորդներ ունենալու...

Այդ ցաւալի երեւոյթը նշմարվում է և մեզ մօտ, Անդրկովկասում: Մի հասարակ հայ գիւղացի կարողացել է բարձրագոյն ուսում ստանալ, ուսումնասիրել է իրաւաբանութիւնը, Եւրոպայի մեծ քաղաքներում, Եւրոպայի մեծ գիւղացի այնպիսի մեծ կարծիք ունի իր մասին, մի և նոյն ժամանակ այնքան քիչ համբաւելութեան զգացմունք ունի իր համագիւղացիները, որ լայն և զգաւոր գիւղը վերադառնալ իրաւաբան գիւղացին պէտք է անպատճառ նահանգական դատարանի կամ

դատաստանական պալատի մէջ երգուեալ որ թիւրքաց Հայաստանում տիրում են երեսուցամյա իշխանի, բժիշկի գիւղացին կու գլխաւոր չարիքներ. ամենալաւ ոյժերի պէտք է անպատճառ մայրաքաղաքի բարձր անդադար գաղթականութիւնը. Հայաստանը անկարգի բժիշկի զոհնայ: Բարձրագոյն նից և հայաստանցի բոլոր ցեղերի միմեանց համեմատութիւն, ոչ էլ այնքան ազգասիրութիւն:

Այդ երկու չարիքներին առաջն առնելու համար մի միջոց կայ միայն՝ լուսաւորութիւնը, որ բժիշկի կամ իրաւաբանի գիւղի ծառայութեանը, մինը տանուէր լուծիւնը միացած երկրի անտեսական ընտրով իր գիւղում: միւսը բժիշկի իր համագիւղացիներին: Գիւղի լաւ ոյժերը գնում մաքիւղացիներին: Գիւղի լաւ ոյժերը գնում կորչում են քաղաքներում, իսկ գիւղը, գաւառը մնում են առանց մտաւոր առաջնորդների: Բարձրագոյն ուսում ստացած գիւղացին կարող էր սովորեցնել իր համագիւղացիներին տնտեսութեան և կենցաղավարութեան աւելի խելացի միջոցներ, առաջնորդել նրանց: Աւագաններ են անհանգստացնում գիւղը, — նա կը սովորեցնի գիւղացիներին ինչպէս պաշտպան են աւագանների դէմ: Տէրութեան պաշտօնեայի հետ յարաբերութիւնների մէջ ժողովուրդը պէտք ունի հմուտ իրաւաբանի, — բարձրագոյն ուսում առածը կարող է նրան օգնել այդ գործի մէջ: Եթէ մի պաշտօնեայ որ և է կամայականութեան գործի, — նա իրան զսպված կը տեսնի հանդիպելով գիւղացիների մէջ մի հմուտ իրաւաբան տանուէրի և աւելի յարգանքով կը վարվի գիւղացիների հետ, և այլն...

Թիւրքաց Հայաստանի վերաբերութեամբ մեր բոլոր ասածներից վերջը մեզ կարող են պատասխանել. այդ բոլորը լաւ է, բայց առաջ Հայաստանը թող ստանայ խոստացած ինքնավարութիւն, յետոյ ձեր բոլոր առաջարկութիւնները կը կատարվեն:

Այդ ի հարկէ շատ լաւ կը լինէր, բայց նախ ասելու համար պէտք է պահանջել և ոչ թէ սպասել որպէս շնորհ Թիւրքիայի կամ Եւրոպայի կողմից: Եթէ հայերը չը պատրաստվին, այլ միայն սպասեն, — գուցէ երբեք ոչինչ չեն ստանայ:

Մենք մեր առաջին յօդուածում ասեցինք

չեալ ուսումնասիրում ոչ ուսում և ոչ կրթութիւն է ստացել: Երբեմն մէկ Նուբարով անուն թիֆլիսցի աշակերտ եղել է այդ վարժապետը, որ առանց աւարտելու իր ուսումը վերադարձել է իր հայրենիք: Երբ յօդուածի յիշեալ հեղինակն առած է Նուբարովի անունը Նուբար փաշայի տեղ:

Յիշեալ ձեռնարանն «յիսուն» տարեկան չէ, ինչպէս կառէ հեղինակն, այլ լաւթուն և հինգ, որովհետեւ հիմնված է 1815 ին:

Երբ որ Հայաստանի իւրաքանչիւր բնակիչը, ինչ կրօնի կամ ցեղի և պատկանէր նա, զգայ իրան հայաստանցի, — այն բոլորից Հայաստանի փրկութեան գործը կատարված կը լինի և Հայաստանը ինքն, առանց դրսի օգնութեան ձեռք կը բերի իր ցանկացած ինքնավարութիւնը:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՍՏԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ
Մօսկվա, 30 ապրիլ
«Մշակ» 72 համարում «Քանի մի խորհրդածութիւններ լազարեանց ձեռնարանի առթիւ» հատուածի մէջ հեղինակն կասէ թէ «Երկարատև խելիքի արտաքին գործոց վարչութիւնը միմիայն Նուբար փաշան լազարեան ձեռնարանում է ուսում ստացել և կրթութիւն: Այդ տեղեկութիւնն ստորոգ չէ. որովհետեւ Նուբար փաշան յի-

շեալ ուսումնասիրում ոչ ուսում և ոչ կրթութիւն է ստացել: Երբեմն մէկ Նուբարով անուն թիֆլիսցի աշակերտ եղել է այդ վարժապետը, որ առանց աւարտելու իր ուսումը վերադարձել է իր հայրենիք: Երբ յօդուածի յիշեալ հեղինակն առած է Նուբարովի անունը Նուբար փաշայի տեղ:

Յիշեալ ձեռնարանն «յիսուն» տարեկան չէ, ինչպէս կառէ հեղինակն, այլ լաւթուն և հինգ, որովհետեւ հիմնված է 1815 ին:

ՆԱՍՏԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 7 մայիսի

Մեծապատիւ խմբագիր, ինքրիմ ձեր պատուական թերթի միջոցաւ, յայտնել իմ խորին շնորհակալութիւնը հետեւեալ յարգելի պարսիներին, որոնք բարեհաճեցին բժիշկ Բ. Նաւասարդեանի առաջարկութեամբ օգնել ինձ, տալով միջոց գնելու պ. Անանեանից ազգային աւանդութեանց ժողովածուն, որի մասին յիշած էր «Մշակ» մանր լուրերում:

Պ. պ. Բ. Նաղդիբեանց, Գ. Ստեփանեանց, Ս. Մէլիք - Մէհրաբեանց, բժշկապետ Դան. Պարոնեանց, բժշկապետ Գուրաբեանց, բժիշկ Դան. Պարոնեանց, Ա. Եսայեանց, Գ. Զեյնուբեանց, Ն. Տէր-Յակոբեանց, Յ. Մէլիք-Բէգլարեանց և պատուելի տիկին Նզիսարեթ Տէր-Կաթինեանց:

Տ. Նաւասարդեանց

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքի լրագիրները հաղորդում են, որ այս օրերս կալանաւորվեցաւ Ս. Պետրուր-զում մի ծովային օֆիցեր Սուխանով ազգանունով, որ մեղադրվում է յեղափոխական գործերի մասնակցութեան մէջ և դիմաւոր սրբունի պահեստներից յափշտակելու մէջ:

Վերջին օրերս ստացած ուսու լրագիրները աւելացնում են, որ բացի Սուխանովից կալանաւորվեցան դարձեալ երկու ծովային օֆիցերներ և մի քանի օֆիցերներ գործերի ուրիշ մասերից:

Բոլոր լրագիրները մեծ համակրութեամբ են խոսում կոմս Լորիս-Մելիքովի գործունեութեան մասին և մեծ ցաւ են յայտնում ներքին գործերի միջնորդի պաշտօնից նրա հրաժարվելու մասին:

Ներքին օրերս ստացած ուսու լրագիրները աւելացնում են, որ բացի Սուխանովից կալանաւորվեցան դարձեալ երկու ծովային օֆիցերներ և մի քանի օֆիցերներ գործերի ուրիշ մասերից:

Մի գեղեցիկ, արեգակնային առաւօտ նա գընաց հայոց փոքրիկ եկեղեցի, քառորդ ժամ աղօթեց և հաստատ քալելով դնաց դէպի Կուրի ափը: Մի քանի բոլորից յետոյ գետը իր գիրկն ընդունեց թշուառ աղքատ մարմինը, որը մանր գերազանց անպատուութեամբ:

Չը կարծէք, որ այս օրինակը հնարել եմ նրա համար, որ բոլոր վերոյիշեալներին աւելի նշանակութիւն տամ. միջ համարի այդ բանը նոյնպէս որպէս մէկ եզակի փաստ. գիւղական հայ կանանց՝ մէջ քաղաքային նրբաքրած դիտութիւնից աւելի նշանաւոր բան կարող է գտնվել, որ է՝ բարոյական կրթութիւնը. որի մէջ գլխաւոր դերը խաղում է չը՝ վիշապած և իր պարտաւորութիւններին հաւատարմիմ սիրտը:

Խորը ընկելով հայ կանանց ընտանեկան բարքերը, դուք չէք զարմանալ տեսնելով, որ ժողովրդի մասնային մէջ գերակշռում է բարոյականութիւնը և բարոյութիւնը: Ինձ չափազանց ախորժելի էր համոզվել այդ բանում իմ Կովկաս եղած ժամանակ: Թող այդ երկրից, որը իր բախտով կարողացաւ երկար տարիների ընթացքում ազատվել Նուբարովի յուզմունքներից, թող այսուհետեւ էլ հեռու մնայ այդ բանից և թող իրանով մի գեղեցիկ ժողովրդի օրինակ ցոյց տայ, որը բոլորովին նուիրել է իրան խաղաղ պարագիծներին և որը իր մտաւոր զարգացման համար գործ է ածում իր խելացի և բարոյական ազգայնականութեան բոլոր գործունէութիւնը:

է, մէկ փոքրիկ մասն է մեծ ամբողջի, որ հասարակութիւն է անուանում. Թող երեխաներ ունեցող ամեն մի կին կրթի նրանց այդպէս, և հաւատացած կացէք, որ հասարակութեան մէջ չեն լինի այն խռովութիւնները, որոնք, յայտնի դարաշրջաններում, հիմնովին խախտում են հասարակական կազմակերպութեան հին շնորհաւորը: Հայ կինը դժուար է ստանում նոյնպէս իր կրօնական համոզմունքների մէջ, իր ժառանգական աւանդութիւնների սերի մէջ և իր բարքերի մաքրութեան մէջ:

Կը խնդրեմ ձեզ մտաւորապէս փոխադրվել 25 տարուց առաջ ժամանակներում. Գործողութիւնը կատարվում է հին վրաստանի քաղաքներից մէկի մէջ. երկու մարդ գերեզման են փորում, նրանց մօտ դրված է ամենակոպիտ շինված մէկ հասարակ փայտեայ դագաղ: Այլ ևս քահանան չէ երեւում, որը, դիակի վրա հրաժարական աղօթքը կարդալուց յետոյ, տուն է վերադարձել: Ամենաազգասիր գրութիւն է. երկու վարձկան մշակներ բերեցին ինքեցեակին, որին նրանք շտապով հողի մէջ կը թաղեն, և յետոյ երգ երգելով տուն կը վերադառնան կամ մօտակայ գիւղատուն կերթան: Նոր լցրած գերեզմանի մօտ կանգնած է տաւ տարեկան մի փօքրիկ աղջիկ, — նա դառը կերպով լաց է լինում. նրա փոքրիկ կուրծքը լացից պատռվում է և ժամանակ առ ժամանակ նա սիրտ կտրատող ձայնով աղաղակում է՝ մայրիկ, — ես այլ ևս մայր չունեմ. այլ ևս ոչ ոք չը կայ, որին կարողանայի սիրել: Այս մանկան ցաւը — սիրտ է կտրատում. նա ծնկալուք բնկաւ և կոպրեց երեսը աշնանային անձրևով թրջված հողին, և նրա խղճով մարմինը, որ վատ է պաշտպանված ցնցոտիներով, գողում է քրտից և նրան տիրած յուսահատութիւնից: Բայց մանկական մարմինը պատող այդ

ցնցոտիների կոպտից, դուրս է նայում հրաշալի գեղեցկութիւն ունեցող մէկ գլուխ՝ երեսի քրտից զոյն, մեծ սև աչքեր. գեղեցիկ աղեղնաւորված յոնքերով. գեղեցիկ է քթի գծադրութիւնը. ուսերի վրա ծածանվում են հիւսնային մազեր: Խոնավ հողի վրա այդ թշուառ երեխան նստն է տրամուլեան հրեշտակի գեղեցիկ քանդակին. բայց մարդիկը, շտապով լցնելով հողը այն բացուածքի մէջ, ուր ինքեցին նրա մօր նշխարը, միտում են սուտնսփրտ դէպի այս տեսարանը. նրանք նրան չեն նկատում: Գործը վերջացնելով, նրանցից մէկը բռնեց երեխայի ձեռքից և կոպիտ կերպով ասաց.

— Կէ, աղջիկ, գնանք քաղաք կենդանիների մօտ, իսկ մեռեալներին հանգիստ թողնենք: Ինչքան էլ լաց լինես, արտասուքներով յարութիւն չես տալ մօրդ:

Մանուկը հեռուէց գերեզման փորողներին. քաղաքը մտնելով, նրանք գնացին իրանց ձախադարձով և աղջկան թողեցին ճակատագրի կամքին, բաղդ ցանկանալով նրան: Երբ, որը սովից կը մեռնէր, էթէ նրան չը որդեգրէր մի պառաւ այրի կին, որը մի բանի հարեւր բուլը զրամագլուխ ունէր. վերև նկարագրած տըխուր անցքից յետոյ հինգ տարի անցաւ: Փոքրիկ որդուհին երեւի գեղեցկուհի դարձաւ: Վեց չեմ մեռնի մինչև չապահովացնեմ քեզ, շատ անգամ ասում էր նրան պառաւ կինը: Բայց մի գեղեցիկ առաւօտ կարճատև հիւանդութիւնից յետոյ, բարեբարութիւն յափտնականութեան գիրկը մտաւ: Նրա մահից յետոյ ոչ կտակ մնաց և ոչ փող: Կտակը գրված չէր, իսկ փողերը — նա համարձակ կատեմ այս — վերցրեցին նրանք, որոնք մեռնողի վերջին բազէներին ներկայ էին: Այս պատմութեան հերոսուհին երկրորդ անգամ որբացաւ: Բայց, իր ապշեցնող գե-

ղեցկութեան շնորհով, նա հանդիպեց այնպիսի մարդկերանցից մէկին, որոնք սիրում են թշուառ աղջկաների անմեղութիւնը և պատիւը ոտնակոխ անել: Այդ մարդը սկսեց ամենավրաւորող առաջարկութիւններ անել նրան. բայց նա արհամարհանքով մերժեց դրանց:

Այնուամենայնիւ, աղքատութիւնը արդէն պատրաստվում էր տիրապետել իր որսին, որին նա հինգ ամբողջ տարիներ հանգիստ էր թողել: Անտառակը, իր կողմից, հակում էր իր գոհին: Քաղցը, մոռում էր նա, կը հասցնի նրան այն տեղը, որ նա անձնատուր կը լինի: Բայց նա սխալվում էր. աղջկը խուլ մնաց նրա բոլոր համոզեցուցիչ խօսքերին:

Կան մարդիկ, որոնց կիրքը աճում է այնքան, որքան որ արգելքներն են բազմանում: Տեսնելով, որ թշուառ աղջկը անողոր է, այս անգամ խաղաղ և սիրահարված կերպով օհն-ձուռալով, առաջարկութիւն արաւ նրան. բայց մեծ եղաւ նրա զարմանքը, երբ բարկութեամբ մերժեցին նրա առաջարկութիւնը:

— Մենք զանազան դաւանութեան ենք պատկանում, ասաց նրան երիտասարդ աղջկը: — Ես քո հաւատը կընդունեմ: — Ես հաւատաւորիք հետ չեմ ամուսնանալ: — Ես քեզ սիրում եմ: — Ուստ է, երբ աղամարդը սիրում է կնոջը, նա նրան յարգում է, և ոչ թէ ցանկանում է նրան խաբել:

— Կենդանի թէ մեռած դու իմ կը լինես, աղաղակեց մերժված սիրահարը: — Ես սպանաւորքը սարսափեցրեց երիտասարդ աղջկան. նա հասկացաւ, որ կորած է: Այս պատմութիւնը վերաբերվում է այն ժամանակին, երբ պառաւական անիկնում պոլիցիան մէկ տեսակ միջ էր, երիտասարդ աղջկի փախ-

Հրէական պատգամաւորութիւնը պէտք է ներկայանայ թագաւոր կայսրին: Առ այժմ լրացանքները տեղեկանում են որ բարձր Գիշերուդի ներկայացաւ Մեծ Իշխան Վլադիմիր Ալեքսանդրովիչին: Նորին կայսերական բարձրութիւնը յայտնել է բարձր Գիշերուդին որ հարաւային Ռուսաստանի անկարգութիւնները հրէական զէմ չեն ծագում ժողովրդի ֆանատիկութենից, այլ զորքած են եղել չարագործներով: Նորին բարձրութիւնը աւելացրել է, որ կառավարութիւնը բոլոր միջոցներ է գործ դրել անկարգութիւններին վերջ դնելու համար:

Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցում սկսվեցան հարցաքննութիւնները: Բարձր դատաւար աշակերտների հմտութիւնները հարց լեզուի մէջ շատ անբաւականացուցիչ են երևում: Հարցաքննութիւնների մասին «Մշակը» յոյս ունի աւելի մանրամասնաբար խօսելու:

Լուսւմ ենք որ պ. Արմէն Թովմատեան, որ նորերումս ճանապարհորդել է Թիւրքաց Հայաստանի մէջ և այժմ Թիֆլիս է վերադարձել, այս օրերս դիտարկութիւն ունի իր ճանապարհորդութեան մասին մի հրապարակական դասախոսութիւն կարդալու հայերէն լեզուով: Գասախոսութիւնը լինելու է Արծրունու թատրոնում:

«Русский Курьер» լրագիրը արտատպելով իր 124 համարում «Մշակի» թղթակցութիւնը վանից, հետեւան է առում իր առաջնորդող յօդուածի մէջ այդ թղթակցութեան առկա: Հայոց «Մշակ» լրագիրը արտատպւած վանի թղթակցութիւնը նկարագրում է Թիւրքաց Հայաստանի իրական դրութիւնը ամենամոլոր դոյներով, որ և առիթ է տալիս մեզ յայտնել այն ենթադրութիւնը, որ գուցէ ամենամոտ ապագայում հայոց խնդիրն փնտրված է առաջին դեր խաղող Թիւրքաց կայսերութեան ներքին դրութեան վերաբերեալ միւս հարցերի շարքում: Փորձը ցոյց է տալի որ Թիւրքացական ազգերը չեն կարող հասնել իրանց դրութեան իրական բարոյքման մի ուրիշ միջոցով, բացի զինված ապստամբութեան կամ ծանր զոհաբերութիւնների: Նմէ մի օր Թիւրքաց Հայաստանում խռովութիւններ պատահեն, Թիւրքիայի համար դժուար կը լինի դպել այդ խռովութիւնները, նախ այդ նախնայի հեռաւորութեան պատճառով, երկրորդ՝ որովհետեւ Թիւրքիային հարկաւոր են իր զօրքերը Ալբանիայի և Մակեդոնիայի մէջ և նոյնպէս Գոնաստանի սահմանների վրա կարգը պահպանելու համար:

ԱՐՏԱԳԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԻՒՍ

Լօնդոնից գրում են հետեւեալը: Համայնքների ժողովի մէջ պէտք է քննվէր պարլամենտական երդման խնդրը, բայց ընդդիմադրական կուսակցութեան անդամներից մէկը առաջարկեց յետաձգել այդ հարցի քննութիւնը: Քուէարկութեան ժամանակ այս առաջարկութիւնը մերժվեցաւ 202 ձայների մեծամասնութեամբ 182 դէմ: Կառավարութիւնը այդ փոքրամասնութիւնը բաւական նշանաւոր համարեց և համաձայնեց պարլամենտական երդման հարցը յետաձգել, պահելով իրաւունք այդ հարցին վերադառնալ ամենակարճ ժամանակամիջոցի ընթացքում: Բերլին, տեսնելով, որ իր մասնակցութիւնը պարլամենտի նիստերին յետաձգված է անորոշ ժամանակով, որ նա կոտորակված իր զգուշութիւնը, որ նա խոստացել էր պահպանել, յուսալով իր զօրձի արագ վճռի վրա: Ժողովի նիստի բացման ժամանակ նա մոտեցաւ սպիկերին և պահանջեց թողաւոր լինել: Երբ միջոց ձեռքի, որ համապատասխանում է նրա համոզմունքներին: Ժողովի մէջ այս անգամ էլ այն անկարգութիւններից մէկը պատահեց, որ տեղի էր ունենում ամեն անգամ Բերլինի այդպիսի վարմունքի պատճառով: Կըրերական կուսակցութեան անդամներից

մէկը առաջարկեց բոլորովին արգելել Բերլինի ներկայ գտնվել պարլամենտի նիստերին, մինչև անգամ իբրև հասարակ այցելու, և թէ նա պաշտօնապէս չի պարտաւորվի չէ-զոք մնալ: Այդ առաջարկութիւնը ընդունվեցաւ, բայց և Բերլին բոլոր միջոցներ գործ է դնում, որպէս զի ստիպել պարլամենտին վերջացնել իր գործը: Նա տպեց լրագիրների մէջ ժողովրդին ուղղված մի ազդարարութիւն, որով նա պախարակում է պարլամենտի բռնութիւնը իր դէմ:

Անգլիական պարլամենտները ընդունեցին Բիկօնսփիլին արձան կանգնեցնելու առաջարկութիւնը: Համայնքների ժողովի մէջ, որտեղ կարծում էին, թէ շատերը կընդդիմադրեն այդ առաջարկութեանը, նա ընդունվեցաւ 380 ձայների մեծամասնութեամբ 54-ի դէմ: Նոյն ժողովի մէջ կառավարութեանը հարց առաջարկվեցաւ Տուրիսի ջրերը Թիւրքաց նաւատորմ ուղարկելու և այդ քայլին Ֆրանսիայի կողմից ընդդիմանալու մասին: Չարլզ Գիլի յայտնեց, որ կառավարութեանը դրա մասին ոչինչ յայտնի չէ: Բայց մինիստրի օգնականը այդպիսի գործը անկարելի չէ համարում, թէպէտ նա կարծում է, որ գործը պատերազմի պատճառ չի դառնայ:

Լորդերի ժողովի պահպանողական անդամների մասնաւոր ժողովի ժամանակ դուքս Բլեյքնոյ յայտնեց, որ նա չէ ցանկալում առաջնորդել պահպանողականներին: Հրաժարվեցաւ նոյնպէս և Լորդ Կերնս: Այնուհետեւ այդ երկուսն էլ առաջարկեցին Սալիսբուրիին, որ և ընտրվեցաւ պահպանողականների առաջնորդ:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Լրագիրները հաղորդում են հետեւեալը: Գիւլյումատիական արշաւանքը Տունիսի մէջ աւելի շուտ վերջացաւ, քան թէ պատերազմականը: Ֆրանսիական զօրքերի ներկայութեան ազդեցութեան տակ, չը յուսալով Թիւրքիայի և եւրոպական պետութիւնների օգնութեան վրա, Տունիսի բէյը ընդունեց նրան առաջարկած պայմանները և ճանաչեց Ֆրանսիայի գերիշխանութիւնը: Գնեւրալ Բրէտար, որի զօրաբաժինը բէյի մայրաքաղաքի մօտ էր գտնվում, աւելի ընդունակ դիպլոմատ յայտնվեցաւ, քան թէ հիւպատոս Բուստան և գլխաւորապէս այն պատճառով, որ պատերազմական դժերը այդպիսի դէպքերում աւելի մեծ ազդեցութիւն են ունենում, քան թէ գիւլյումատիական կուսակցութեանը և դատարարութիւնների: Արշաւանքը աշդու թիւնք վերջացաւ առանց մեծ արիւնհեղութեան, առանց պատերազմական փայլուն գործերի և մինչև անգամ առանց կրօնական պատժի: Թափառականների տեղ, որոնց հետ ապարդիւն կը լինէր պատերազմել, պատժված և գաղթած է ինքը Տունիսի բէյը պատերազմական ցոյցի օգնութեամբ: Այսուհետեւ Տունիսը իրականապէս Ֆրանսիայի ինչխանութեան տակ կը լինի, որոնք, ինչպէս երևում է Բարտիկմի Սենտ-Ելիերի վերջին շրջաբերականից, վճռել են վերջնականապէս ամրանալ Տունիսի մէջ, ինչպէս անդիւստրիալ ամրացել են Հնդկաստանի մէջ: Ֆրանսիական տեղապահ-մինիստրը կը կառավարէ երկիրը բէյի հետ, որի իշխանութիւնը միայն անունով կը լինի: Բէյը ստիպված կը լինի մի հասարակ միջնորդի գեր խաղալ Ֆրանսիական տեղապահ-մինիստրի և տեղային մահմետական ազգաբնակչութեան մէջ: Ֆրանսիայի հեղինակութիւնը կը պահպանվի զօրքերի օգնու-

թեամբ, որոնք մշտապէս կը մնան յայտնի տեղերում:

Արշաւանքը հասել է իր նպատակին կողմնակի ճանապարհով առանց երկրի մի մասը Ֆրանսիայի հետ միացնելու, հետեւապէս առանց այն գիւլյումատիական դժուարութիւնների, որոնք հետեւանք են լինում բացարձակ նուաճողական քաղաքականութեան: Ֆրանսիական հանրապետութեան համար այդ գործը մեծ աշդու թիւնք է: Գրանով ամրանում է Բարտիկմի Սենտ-Ելիերի գրութիւնը և ինքն ըստ ինքեան հերքվում են տարածված լուրերը Ֆրանսիական արտաքին գործերի թուլութեան մասին:

Տունիսի բէյի իշխանութեան տակ գընտնվում է մահմետականների սրբատեղիներից մէկը, երեւելի Կերուան, որ քիչ յայտնի է եւրոպացիներին, բայց նոյնքան յարգված է Ալժիրիայի արաբներից, որքան Ֆեց կամ Մարսիօ: Ինչպէս Մեկկա և Մեդինա Նոյն-պէս էլ Կերուան մեծ քանակութեամբ ուխտաւորներ են գալիս: Կերուան քաղաքը շրջապատված է ամրացած է մի մեծ պատով և ունի 55 մասունքներ և 62 մզկիթ: Կերուանի գեղեցիկ մզկիթը կառուցված է 500 սինների վրա, որոնք մասամբ հասարակ քարերից են շինուած և մասամբ թանկագին քարերից: Բացի այդ Կերուանը Տունիսի առեւտրի կենտրոնն է:

ԱՐՏԱԳԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

«Daily News» լրագիրը Աթէնքից հաղորդում են, որ Թեսալիայից ստացած հաստատեղեկութիւնների հիման վրա, Թիւրքերը շարունակում են գլխավորել կարծես թէ անպատճառ պատերազմ պէտք է ունենան Գոնաստանի հետ: Գոնասկան զօրքերը գնում են խալկիդայից, արեւելեան գլխաւոր բանակից դէպի սահմաններ: Ստիւրիզում մի առեւտրական ֆիրմա պայման կապեց պարտաւորվելով խաւքանչիւր օր 40,000 թիւան հայ հասցնել, պահանջին համեմատ:

«Times» լրագիրն գրում են Կոնստան մտադիր է պատերազմութիւնների միջնորդը առաջարկել 2,000,000 ֆրանկ օժանդակութիւն տալ, ալժիրցիներին վարձատրելու այն վնասների համար, որ զօրքերը հասցրին նրանց հունձքերը ոչնչացնելով:

«Presse» լրագիրը խօսքերով գլխաւորապէս մինիստր Ֆարր ինչ որ կարող էր ամեն րան առաւ բարեկամական յարաբերութիւնները պահպանելու համար Ֆրանսիական զօրքի և հասարակապետութեան մէջ Ֆրանսիական զօրքի օրհնեցնելու ուժովը աւելացնելու օրէնքը հէնց որ նստելը կը բացվին, կառավարվի պատգամաւորների ժողովին: Այդ րանի ծախքը 4-5 միլիոն կը կազմեն: Բացի դրանից գլխաւորապէս մինիստրը նորերումս մէկ նոր օրէնքի նախագիծ կազմեց, որի զօրութեան պէտք է աւելանան, այլ ունեւոր-օֆիցիէրների և գլխաւորների ուժակներն են: Այդ բոլորի համար մինիստրը պահանջում է 22 միլիոն:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Օրիորդ Բոգա Բաուստոն առաջին անգամ էր գրել «Վարդ» վերնագրով մի րօման և առանց իր ազգանունը յիշելու ձեռագիրը յանձնել էր գրականաշուկային, իր գրականական փորձի մասին ոչ ոք չէր միջոցը չանելով: Բաուստը սպվեցաւ և շատ մեծ ընդունելութիւն գտաւ: Հասարակութեան մէջ, Օրիորդը մայրն էլ գնեց այդ գիրքը և մեծ զուարճութեամբ կարդաց, Հեղինակ օրիորդը հարցրեց մօրից: «Ինչպէս ես հաւանում այդ րօմանը»:- Ըստ գեղեցիկ է, պատասխանեց մայրը: «Ինդրեմ տուր ինձ էլ կարդալ», ասեց օրիորդը: «Ոչ, այս տեսակ գիրք մի օրիորդի անյարմար է կարդալ» պատասխանեց մայրը: «Բայց միթէ կարելի է արգելել ինձ կարդալ այն, ինչ որ ես ինքս եմ գրել: Բացահանեց օրիորդը: «Ինչպէս, դու հեղինակու-

ես»:- «Այո, ներքի որ ես առանց քո թուլութեան այդ ճանապարհն ընտրեցի»: Մայրը ի հարկէ ներքի իր աղջկան:

Մօտ օրերս կայացաւ փարիզում հակալիւրականների մի ժողով: Եկեղեցին պետութիւնից բաժանելու, կոնկորդատ վերջնելու և կանանց իրաւունքների վերաբերմամբ: Ժողովի փոխնախագահ ընտրվեցաւ մի կին:

Այս օրերս տէլեֆօնի միջոցով հաղորդակցութեան առաջին փորձը եղաւ Գուլբից մինչև Կալէ և փորձը կատարելապէս աշդուցեցաւ: Խօսողների ձայնը լսվում էր շատ որոշ կերպով: Այդ գործիքի հնարողի կարծիքով տէլեֆօն կարելի է անցկացնել և Լոնդոնից մինչև Նիւ-Իօրկ, Ատլանտեան ովկիանոսի միջոցով:

Երեւելի արախաուսէի Սարա Բէյնար այժմ ճանապարհի վրա է Ամերիկայից դէպի Եւրոպա: Ամերիկայում իր տուած ներկայացումներից նա ստացել է զուտ արդիւնք 20,000 ֆունտ տէլընդ և ինչպէս նա իր նամակներում գրում է, այժմ իր կարծիքը բոլորովին փոխել է Ամերիկայի վերաբերմամբ: Սարա Բէյնար զարմացած է եղել տեսնելով այնքան հարուստ, մեծ, գեղեցիկ շինված քաղաքներ և մանաւանդ եւսալոտ, զօրծունեայ ամերիկացիներին, կարծես, ասում է նա, բոլոր ամերիկայից մէկ առանձին մշտաշարժ մեքենայ լինեն, Նա ինքն էլ վարակվելով նրանց եռանդով, այժմ ուսումնասիրում է անգլիերէն լեզու, դիտարկութիւն ունենալով հանդէս դուրս գալ Անգլիայում Շէկսպիրի գերբունդ:

«ՄՇԱԿ» ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԸՆԳԵՐՈՒԹԵՆԵՐ

ԼՕՆԴՈՆ, 11 մայիս: Համայնքների ժողովի մէջ Գիլի ասեց թէ հէնց որ կը ըստացվի հրէաների վերաբերութեամբ ուսաց օրէնքների ձիւղ պատճէն, բրիտանական կառավարութիւնը կը խորհի արդեօք կարո՞ղ է նա մի քայլ անել, որպէս զի աշդեցնի ուս այդ օրէնքների փոփոխութիւնը:

ԳՈՒԲԼԵՆ, 11 մայիս: Իրլանդական կառուածական լիգայի քարտուղար Բրէննապ կարնաւորված է: Նա մեղադրվում է բընակիչներին բռնութեան գործելու մէջ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 12 մայիս: Թագաւոր Կայսրին երէկ ներկայացրած հրէական պատգամաւորութիւնը բարձր Գիշերուդի առաջնորդութեամբ, ողորմած կերպով ընդունվեցաւ Թագաւորից, որ բարեհաճեց աւել թէ հարաւում կատարված յանցաւոր անկարգութիւնների գործում հրէան միայն տո իթ է անորեւտների ձեռքում: Այնուհետեւ ներկայացաւ Կազանի թաթարների պատգամաւորութիւնը: Երէկ ուղեւորվեց դէպի Մոսկա Մեծ Իշխան Կոնստանտին Նիկոլայեւիչ իր ամուսնու հետ: Պինակ քաղաքի ամենալաւ մասը ոչնչացրած է հըրդեհով:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 12 մայիս: Պետական բանկի 5% տոմսով առաջին շրջանի արժէ 96 ր. 75 կ., երկրորդ 94 ր. երրորդ 94 ր. 25 կ., չորրորդ 94 ր., ներքին 5% առաջին փոխառութեան տոմսով արժէ 224 ր. 50 կ., երկրորդ 217 ր. արեւելեան առաջին փոխառութեան տոմսով արժէ 93 ր., երկրորդ 93 ր., երրորդ 93 ր., ոսկի 8 ր. 8 կ.: Բուսաց 1 րուբլ Լօնդոնի վրա արժէ 24,31 պէնս, Ամստըրդամի վրա 123,25 պէնս, Բուսաց 100 ր. Համբուրգի վրա արժէ 207 մարկ, Փարիզի վրա արժէ 256 ֆրանկ 37 սանտիմ: Բօրսայի արամաւորութիւնը ամուր է:

Խմբագիր-հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ

Յ Ա Յ Տ Ա Ր Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ն Ե Ր

Արդէն ուղարկեցաւ իւր բաժանորդներին ԲԱՖՅԻԻ «ԽԵՆԹԸ» անունով վիպասանութիւնը: Նոր գնեւ ցանկացողներին խնդրում էր զիմէ ՇՈՒՇԷ, կամ ուղղակի հրատարակէն, կամ Մահաբեի-Յակոբեանցի տպարանը: ԲԱԳՈՒ պ. Աւերսանդր Թարխանեանցին, ԹԱՐԱԻՉ՝ պ. Գրիգոր Բէջանեանցին, Հրատարակիչ հասցէն. Шуга, въ конторѣ Арунянца АБѢЛУ АП-РЪСЯНЦУ.

Դուք եկաւ մտնելի առիցը և փառաբանէ ի «Կենդանական» և պ. Զ. Գրիգորեանցի «Կովտեան» գրաբաժնաւորոցներում «Մասոր, Ֆրիկիական և բարայան ինքնարթութեան մասին» հեղ. Չօն Ստեւարտ Բլէկկի. Թարգմ. Գրիգոր Դաճոս դարեան. զինն է՝ 60 կողէկ: Օտարաբանացիք կարող են ուղղակի Շարժանչին զինքն այս հասցենով: Въ Филисе, Учителю Армянской Духовной Семинаріи Нерсисянъ, Григорию Шахъ-Будагянцу.

Տղադրու թեան համար բոլորովին պատրաստ է թարգմանի հետեւայ աշխատութիւնը: Մայրական Դաստիարակութիւնը, բնութեան օրինաց վերայ հիմնուած՝ հեղ. Ժ. Բամբաստանի:

2ը նպելով մաքսերի աւելանալուն ապրանքները առաջվայ գներով կը ծախվին։
ԿՈՆԳՈ-ԹԷՅ 1 ր. 5 կ. և 1 ր. 10 կօպ., շառ Լու ՄՕՆԻԿԳ 1 ր. 20 կ. և
 1 ր. 40 կ., Տիանայի ԿՍՅՍԱՈՒ 1 ր. 60 կ. և 1 ր. 80 կ. և ԱՄԵՆԱԼԱԻ
ԹԷՅ 2 ր. առանց թղթի։ Անգլիական բէլժովրեներ 4 ր.—40 ր. և Տրոցաններ 20
 ր.—200 ր. Անգլիական խանութի մէջ։ Գործախալութիւն ԲԱՐՆԱԲԻ ԹԱՄԲԵ-
 ԲԸ, Ջենոնի ԿՈՂՊԵՔՆԵՐԸ, Տուրիօրի ԳՐԻԶՆԵՐԸ և Էլյարալա ստացան-
 չօլօյադի ծախելու համար, որոնք վարկի հանդիսի ժամանակ ոսկէ մեդալ առացան։
ՀՈՏԱԻԷՏ ԹԷՅԻ ՖՈՒՆՏԸ ՊԱՏՈՒՍԱԿԱՆ ԹԷՅԱՄԱՆՈՎ 1 ր. 65
 կ. և ամենայաւը 2 ր. 30 կ.։ Պաճառականներին օգտաւէտ է մեծ քանակութեամբ
 ապրանքներ առնել Անգլիական խանութի մէջ։ Ամբողջ հաշուստ 15 ր., կիւֆեկաներ
 հազի գէմ 60 կ. Փոտուր։

73—100

Վերականգնեցնող ՄԱԿ-ՄԱՍ-
ՏՆՐ, մազերը ամրացնող և նրանց
ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ վերադարձ
ճնույ: ՂԻՐ 2 ր. շերշ, ՓՈՍՏԱ-
ՅՈՎ ուղարկված 2 ր. 49 ԽԿԿ:
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ խանութի մէջ:

Մի և նոյն տեղը ԽԻՆԱՅԻ
ԻՒՂ, մազեբը ամրացնելու հա-
մար, 1 ր. ամանը զրձկն զլիա-
ցաւի գեմ, ՏՈՒԱԼԷՏԻ ՍԱ-
ՊՈՆ և հոտաւէս ջրեր և այլն:

69—100

„ኮ ቴ ን ፆ ሮ“

ԱՐԿԱՄԵՆԵՐ ԳԵՐՁԻՆ ՌՈՒՄԱԹՈՒՐԿԱԿԱՆ
ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՅ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹԻՒՆ ԲԱՅՑԻՒ
ՏԳՎԱԾ ՄԱՐԶՐԻ ԹԶԹԻ ՎՐԱ, ԳԻՐԸ ԲԱԶ
ԱՆՈՒՄ 400 ԵՐԿԻՅ, ԹԻՓՆԻՍԻՄԻ ՃԱՆԿՈՒՄ
ՄՀԱՐԻ՝ ԽԱՐԱԳՐԱՄԱՆԸ, ՆԿՆԱՐՈՆԱԿԱՆ
ԲԱՎԱՃԱՆԱՆՈՎՈՒՄ՝, ՆՈՎՈՒՄԱՆ ԳՐԱՆ
ԱՃԱՆԱՆՈՎՈՒՄ՝ Կ. ՄԱՐԱՐԻԱ ԳՐԻԳՐԻԱՆ
ԻՄՈՒ, Ե՝ Կ. Մ. ՇԱՀԻՆԱՆՅԻ, ԲՈՋԱՐԻ
ԼԱՆՅԻ, ՀՈՒՆԼԱՆՅԻ ԺԼԱԽԱՆՈՒ ՄԱԳԱԳՆԻՆ
ԵՐՈՒՄ:

Գ/հն է 1 թուրյ 20 հուլյ:

ՄԻՆՁԵՒ 1831 ԹՈՒԱԿԱՆԻ ԱՊ-
ՐԻԼԻ ՎԵՐՋԵՐԸ ՇՈՒՇՈՒՄ
ԼՈՅՍ ԿԸ ՏԵՍՆԵՆ ԱՅՍ ՎԵՑ
ԳՐՔԵՐԸ:

- 1) Երկու մանրագէպ. Աւֆօսս Դօդէից
Թարգմ. Ն. Տէր-Աւետիքեանի, գինն է 15 Կ.
2). Պօյնսաւու ուսուցչի օրագրից, Թարգմ.
Տ. Նազարեան: 20 Կ.
3). Պոսպ Ժամրի, ինքնուրոյն բանաս-
տեղծութիւններ: Ն. Տ. Աւետիքեան: 25 Կ.
4) Զանապարհօրդութիւն Ղարաբաղում,
Ա. ցախեցի 30 Կ.
5) Ծաղիկ և ծաղիկահատութիւն, Թարգմ.
Տ. Նազարեանցի 15 Կ.
6). Քնար խօսնակ, բանաստեղծութիւն-
ներ Ն. Տ. Աւետիքեան: 50 Կ.
Այս վեց գրքի գինն է միասին 1-50
կողպէի: Առանձին մէկի համար բաժանոր-
դագրութիւն չէ ընդունվում, բացի «Քնար
խօսնակից» որի համար առանձին կարելի է
ստորագրել և մնացած հինգը առանձին.
Հրատարակիչ Տեղանք Բ. Նազարեան

ԱՐԺՐՈՒՆԴՈՒ զալլէրէում յուլիս ամսից
վարձով արվում է ԹԱՏՐՈՆԻ մօտ եղած
բուժէտը և ընտաօրանը: Յանկացողները
Թող զիմէն Արժրունու զալլէրէայի կան-
տօրա:

6-10

Տպագրութեան համար պատրաստվում է մեր
ժողովածուի ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՏՈՐԸ: Այս հրա-
տարակութիւնը բաղկացած էր լինի շատ
հատորներով, որոնք հետզհետէ 'ի լոյս
կրնձայլին. նոքա պէտք է բովանդակ են
իրանց մէջ հայ ժողովրդեան բերանացի
աւանդութիւնները. — ՀԷՔԻԱԹՆԵՐ. ԺՈՂՈ-
ՎՐԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ. ԲԱՌԵՐ ԵՒ ՈՃԵՐ. Ա-
ՌԱՄՆԵՐ. ԱՌԱԿՆԵՐ. ԱՆԷՄԲԵՐ. ՕՐՀ-
ԱՆԱՔՆԵՐ. ԵՐՈՒՄՆԵՐ. ՀԱՆԵՆՈՒԿՆԵՐ
ՇՈՒՏ-ԱՍԵՆՈՒԿՆԵՐ. ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԽԱՂԵՐ
Է ՊԱՐԵՐԵՐ:

Որոշ Համար լի յուսով դիմում ենք մեր սպգայնոց, ընդհանուր ուժով օգնելու մեզ, ուղարկելով պատշաճաւոր նիւթեր, բռն սեղական բարբառով: Այդպիսներին պատիւ տունենանք յիշել, որպէս հրաւարակութեան շնորհակցներ, ուղարկելով նոցա մի մի քնակ բոլոր հատորներեց:

Մեր Հասցեն
Тифлисъ. Въ частную лечебницу,
доктору Багарату Навасартянцъ.

144 Արծրունու գալերէա 144
ամենաէթան պահեստ
մերէլի և հայելիների:

Въ Редакціи газеты

«МШАКЪ»

Продается

„ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНІЕ
ТУРЕЦКИХЪ АРМЯНЪ.“

Д. Григорія АРЦРУНИ.

Брошюра напечатана въ Москвѣ.

Цѣна 25 коп.

Մամուլի տակից գուրս եկաւ և վաճառվում են Կենտրոնական Գրափաճառանոցում հետևեալ գրքերը:

1. Հայր և Հայաստանը օտարին երի աչքում, հրապարակական դասախոսություն ընթերցում թիֆլիսի ժողովարանում մայիսի 17-ին 1879 թ. Արդար Յոհաննեսյանի, Թ. 1881 թ. գ. 30 կող.
2. Մասնոր ֆիզիքական և բարոյական ինքնակրթություն և մասին, խորհուրդներ այն երիտասարդներին, որոնք կանգնի սպարեզը մտնում և ցանկանում են կանոնադրապես պատրաստուիլ ուսումնական և հասարակական գործունեություն համար. հեղ. Ջոն Ստեփանյան Բելիկի, թարգ. Գր. Շահբազյանից Տ. 1881 թ. գ. 60 կ.
3. Հենհելի. Բանաւոր և զրաւոր հաշուելու խնդիրներ ծախան դպրոցների համար փոխարեց Ս. Մանդրինիանց 1-ին և 2-դ տարի, Թ. 1881 թ. գ. 40 կ.
4. Քնար ժողովրդական երգեր հեղ. Խաչ. Տէր-Խաչատրեանց, Երևան 1880 թ. գ. 45 կ.

5. Մարկոս Աւրելիոս կայսեր խնամատիրական և իրաւական թղթերը, Վեներաբլի գ. 1 ր. 50 կ.

6. ԲԻԶԷԼԻՈՒՄ. Պատմական վիպասանություն Բ. Վ. Սենդին Գաղղիտացոյ Վ հետերի գ. 1 ր. 50 կ.
7. ՄԱԳԳԵԼԻՆԷ զինպասանություն Պ. Յուլիոսի Սանտոյ, անգամ Գաղղիյ ձեմարտի Վ հետերի գ. 1 ր.
8. ՍՈՂ. Կենսերի քերթուած ի մահն Աբելի թարգ. Հ. Մանուէլի Վ. Զախ-ջախեան Վ հետերի գ. 1 ր. 75 կ.
9. Ֆինելյոսի Արկաճք Տեկնմաքայ, թարգ. Եղուարդայ Վ. Հորմիւղեան Արքե-նպ. Դորաղայ Վ հետերի գ. 3 ր. 50 կ.
10. Առակք Երովրոսի, թարգ. ի գաղղիական լեզուէ Հ. Մինաս Վ. Թժժը-կեան Վ հետերի գ. 2 ր. 50 կ.
11. Յուլիոսի Կեսարու յիշատարանք գաղղիական պատերազմին, թարգ. Հ. Ար-սենի Վ. Քաղարտունուլոյ Վ հետերի գ. 1 ր. 75 կ.
12. Աշխարհագրութիւն Տին և նոր Հայաստանեայց զպրատանց աղայոց Հայոց Համար Հ. Մանուէլի Վ. Քաջունի Վ հետերի գ. 1 ր. 50 կ.

Ստարաքաղաքացիք՝ Ջանապարհի Ճախք են վճարում իւրաքանչիւր լուբլուն 10
կ. առանց փողի պատուէրներր չեն կատարում:

Վ.ԱՐՇԱՎԱԿ: Ի՞նչ յատկություններով մարմնի մասերի և մանուսանդ ոտքի մասների քրտինքից առաջ կկա՞ծ փառամն ոչնչացնող յայտնի նիւթը,

ԳԱԼՄԱՆԻՆ

անուղիղ ծավալում է եւրօպայի բոլոր մեծ քաղաքների գեղատների և գրքիստների մօտ: Գլխաւոր գէպօ նիւթի հնարող Ֆարմացիի մագիստրօս Վ. ԿՍՐՊԻՆՍԿՈՒ զիւատան մէջն է գտնվում, Վարշավայում, Էլէկտօրալնի փողոց № 35. Գաղմանին մեծ արկղիկը արժէ Վարշավայում 50 կօպ., աւելի փոքրը 30 կ. պէտք է գորշանալ խարդախութեան և պահանջել, որ իւրաքանչիւր արկղիկը պէտքէնայ քործածութեան մեկնութիւնը և փարիզի աշխարհանդէսի մեզալանքը: Վ. ԿՍՐՊԻՆՍԿԻ

4-20 (11)

4—20 (1)

ԻՆՉ Է ՊԱՏՃԱՌԻՐ ՈՐ ԱՆ

ԼԻԱԿԱՆ ՄԱԳԱՋԻՆԸ ծախ
է այժմ այնքան մեծ քանակությամբ լ
և այլ ապրանքներ: Որովհետև այդ
գազիններ ստանում է թէ՛ ուղղակի պ
տառօրներից, առնում է բոլոր ապրանքն
ուղղակի գործարաններից և բաւակ
ում է փոքր շահով: Այդտեղ կայ ա
ռաբար 50,000 ֆունտ թէյ առաջին
ասիի, կակաո և շոկոլադ-ֆրայ, մուրա
և կոնֆէկտներ 25% աւելի էժան, քան լ
ամեն տեղ, անկողիներ, հրացաններ,
լոլիպոններ, կողպէքներ, մատուցարաններ,
նաններ, դասակներ, գզակներ, թէյամ
ներ, բաժակներ, թմաքիւր, զուլպա
անանջ և տղամարդկանց, թաշկինակն
րակնտօշներ, կալինյոր, թուղթ, մատ
ներ, սեւորակներ, գրիչներ ամեն ձեռ
ամար և այլն, 20 մինչև 40% աւելի
ան քան թէ ուրիշ տեղ: Արծրոն
այլերեւում: 100-97

100-97

Կ. Է Զ. ՊՕՊՕՎ ԵՂ ԲԱՅՐՆԵՐԻ
ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏԱՆ ԿՈՂՄԻՅ
ՄՕՍԿՎԱՅԻ ՄԷՑ: Ամենախորժ ժա-
մանակավիճոցում մեծ կը բանանք Թիֆ-
լիսի մէջ մեր առևտրական տան թէյի վա-
ճառուին մեծ քանակութեանը և մաս մաս:
Խանութը կը լինի Գոյովնայայտ փողոցի
վրա Միլիտանովի տանը: Խանութը կը ստա-
նայ ԱՄԵՆԱԼԱԻ ԹԷՅ, որ կշռված
կը լինի Մոսկովայի մեր զխաւար խանութի
մէջ մեր անձնական ՀՍԿՈՂՈՒԹԵ-
ԱՄԲ:

4—5 (2

ԵՐԿՈՒ ՀԱՄԱՐ ԽԱՆՈՒԹ-
ՆԵՐ քրէհով են արվում ՕՐԲԵԼԵԱ-
ՆՕՎ ՍԿԱՅՍ՝ փողոցի վրա տուն N: 12:
Պէտք է հարցնել մանրավաճառ. ՄԱՆ-
ՎԵԼԵԱՆՅՈՒՆ:

1-2